

Ανδρίζεσθε

*«Ανδρίζεσθε, και ας κραταιωθή η καρδιά σας, πάντες
οι ελπίζοντες επί Κύριον.»
— Ψαλμός 31:24 —*

Οι Γραφές ενθαρρύνουν τον λαό του Κυρίου να είναι γεμάτοι πίστη, ελπίδα, αυτοπεποίθηση και εμπιστοσύνη. Καθώς κοιτάμε τον κόσμο, βλέπουμε συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους αυτό θα έπρεπε να συμβαίνει. Η πλειοψηφία των ανθρώπων στον κόσμο είναι γεμάτοι φόβο, ανησυχία, δυσπιστία και ανησυχία. Για αυτόν τον λόγο, αποτυγχάνουν να αξιοποιήσουν στο έπακρο τις ευκαιρίες της ζωής. Βλέπουν τις παγίδες της αμαρτίας και προβλήματα σε πολλές διαφορετικές κατευθύνσεις και, ως εκ τούτου, έχουν λόγους να είναι δύσπιστοι, να φοβούνται.

Ωστόσο, οι αληθινοί Χριστιανοί, έχουν αποκτήσει μια ιδιαίτερη σχέση με τον Θεό, και αυτός μαζί τους. Τους έχει διαβεβαιώσει ότι θα επιβλέπει τις υποθέσεις τους, όπως δεν θα ήταν η εμπειρία τους αν δεν είχαν αποκτήσει σχέση μαζί του. Επομένως, πρέπει να ελπίζουν και να εμπιστεύονται σε αυτόν. Πρέπει να δίνουν προσοχή σε όσα έχει πει και να παίρνουν θάρρος με τη σκέψη ότι όλες οι εμπειρίες τους βρίσκονται υπό την επίβλεψή του.
—Β΄ Κορινθίους 4:15-17

Ο λαός του Θεού έχει αποχωρήσει από τον κόσμο και έχει ενταχθεί στο πρότυπο του Κυρίου Ιησού Χριστού

- το πρότυπο της δικαιοσύνης, της αλήθειας, της αγιότητας και της αντίθεσης με την αμαρτία. Θα τους εμποδίσουν ισχυροί εχθροί. Εναντίον τους θα παραταχθεί ο ίδιος ο Σατανάς, ο οποίος θα προσπαθήσει να τους αντιταχθεί, όπως έχει αντιταχθεί σε όλα τα σχέδια του Θεού. Δεν μπορεί να κάνει άμεση επίθεση στον Κύριο, αλλά μπορεί να επιτεθεί στο σχέδιό Του και σε όσους πιστεύουν σε αυτόν. Είναι ο Σατανάς που υποκίνησε τις ταραχές, τις αναταραχές και τους διωγμούς στις ημέρες του Ιησού και των αποστόλων, και που στη συνέχεια προκάλεσε την καταπίεση του λαού του Κυρίου από τότε. —Β' Κορινθίους 2:11· 11:14· Β' Θεσ. 2:7-10· Α' Πέτρ. 5:8,9

Ο Σατανάς δεν τα έχει κάνει αυτά με το δικό του προσωπικό άγγιγμα, αλλά μέσω των παραπλανημένων υπηρετών του. (Β' Θεσ. 2:11) Πάντα αντιτίθεται στη δικαιοσύνη και σε όλους όσους αγαπούν τη δικαιοσύνη. Γι' αυτό οι Χριστιανοί χρειάζονται μεγάλο θάρρος· γιατί αν επιτρέψουν στον Αντίπαλο να τους καταπνίξει το θάρρος τους, μπορεί σύντομα να τους βγάλει εντελώς εκτός μάχης. Ένας στρατιώτης που υποχωρεί, που έχει χάσει το θάρρος του, δεν έχει μεγάλη χρησιμότητα στη μάχη. Αντί να χάσουμε το θάρρος μας, πρέπει να παραδώσουμε τα γήινα συμφέροντά μας στον Πατέρα μας και να τον εμπιστευτούμε ότι, στην παρούσα ζωή, θα μας καθοδηγήσει και θα υπερισχύσει των πάντων για το καλό, υπέρ εκείνων που είναι «οι κλητοί σύμφωνα με τον σκοπό του». —Ρωμ. 8:28

Εκτός από τον Αντίπαλο, έχουμε το γενικό πνεύμα του κόσμου να μας αντιτίθεται. Ο κόσμος συχνά θα μας θεωρεί ανόητους αν νομίζουμε ότι έχουμε κάποια ιδιαίτερη θεϊκή εποπτεία πάνω μας. Ένα τέτοιο πνεύμα μπορεί να μας πει σιωπηλά: «Ο Θεός δημιούργησε όλους τους κόσμους, τις χιλιάδες των αγγέλων και τα πάντα στο σύμπαν. Φαντάζεστε ότι έχει κάποιο ιδιαίτερο ενδιαφέρον

για εσάς; Αν υπάρχει Θεός, είναι τόσο μεγάλος και εμείς τόσο μικροί που δεν μπορεί να μας δώσει σημασία». Έτσι, η πίστη μας μπορεί να καταρρακωθεί. Όταν ερχόμαστε σε επαφή με κοσμικούς ανθρώπους, μπορεί να βρούμε -σαν να λέμε— μια βρεγμένη κουβέρτα ριγμένη στην απλή μας εμπιστοσύνη, παρόλο που δεν μας λένε λέξη. Πρέπει να έχουμε θάρρος και να ελπίζουμε στον Κύριο. Όπως το εκφράζει ο Παύλος: «Τώρα δεν έχουμε λάβει το πνεύμα του κόσμου, αλλά το πνεύμα που είναι από τον Θεό». —Α΄ Κορινθίους 2:12

Επιπλέον, έχουμε τη δική μας πεσμένη σάρκα. Ο καθένας μας έχει μέσα του, στο σώμα του, έναν πολύ τρομερό αντίπαλο. (Ρωμ. 7:18,25) Οι Γραφές δείχνουν ότι όταν δώσαμε τον εαυτό μας στον Κύριο και μας έδωσε το Άγιο Πνεύμα Του, ξεκινήσαμε μια διαδικασία μεταμόρφωσης και γίναμε εμβρυϊκά νέα πλάσματα «εν Χριστώ». (Ρωμ. 12:1,2· Β΄ Κορινθίους 5:17) Αυτό το εμβρυϊκά νέο κτίσμα, ο νέος νους, η θέληση και ο χαρακτήρας, αναπτύσσονται στα θνητά μας σώματα μέχρι τη στιγμή της ανάστασης, ή της πνευματικής γέννησης, όταν θα περάσουμε από την επίγεια στην ουράνια κατάσταση. «[Το Νέο Κτίσμα] σπείρεται εν φθορά, ανίσταται εν αφθαρσία· σπείρεται εν ατιμία, ανίσταται εν δόξη· σπείρεται εν ασθενεία, ανίσταται εν δυνάμει· σπείρεται σώμα ζωϊκόν, ανίσταται σώμα πνευματικόν.» —Α΄ Κορινθίους 15:42-44

Παρ' όλα αυτά, όσο είμαστε στη σάρκα, έχουμε όλες τις πεσμένες τάσεις της με τις οποίες πρέπει να πολεμήσουμε. Ταυτόχρονα, ως Νέα Πλάσματα τις έχουμε απαρνηθεί - έχουμε γυρίσει την πλάτη μας στην αμαρτία. (Ρωμ. 6:1,2,11,12) Ανταλλάξαμε τα γήινα συμφέροντα και τις ελπίδες με τα ουράνια συμφέροντα και τις ελπίδες. Με τις καθημερινές μας εμπειρίες ο Κύριος μας δοκιμάζει. Πρέπει να είμαστε πάντα σε εγρήγορση για να νικήσουμε

τη σάρκα. Απαιτείται πολύ θάρρος για να καταπολεμήσουμε τις τάσεις της προς την αμαρτία. Απαιτείται ακόμη περισσότερο θάρρος ώστε, ενώ συνεχώς μαχόμεθα τις αδυναμίες και τις ευθραυστότητες της σάρκας μας και την κατακτούμε σε καλό βαθμό, να ασχοληθούμε επιπλέον με θυσίες και υπηρεσίες προς τον Κύριο. Όλα αυτά απαιτούν πολύ θάρρος και από εμάς τους ίδιους είμαστε ανεπαρκείς. —Β' Κορινθίους 3:5· Φιλιπησίους 3:3

Μας προτρέπουν να εμπιστευόμαστε τον Κύριο και είμαστε βέβαιοι ότι «μπορούμε να κάνουμε τα πάντα μέσω του Χριστού που μας ενδυναμώνει». (Φιλ. 4:13) Η δύναμη είναι αρκετή για εμάς και μόνον. Θα απαιτήσει όλο μας το θάρρος, όλη μας την πίστη και την ελπίδα - κάθε χρήσιμο στοιχείο που μπορούμε να βάλουμε στον αγώνα - για να επιτύχουμε την τελική νίκη. Ωστόσο, ο Κύριος παρέχει επαρκή χάρη ώστε να μπορέσουμε να νικήσουμε. (Β' Κορ. 12:9· Εβρ. 4:16) Αυτό δεν σημαίνει ότι κάποιος από εμάς θα ζήσει μια τέλεια ζωή ή ότι θα ασκεί πάντα πλήρως το θάρρος. Μπορεί να αποτύχουμε κατά καιρούς, αλλά ο στοργικός Ουράνιος Πατέρας μας μάς καθοδηγεί και θα μάθουμε πολύτιμα μαθήματα από τα λάθη μας.

Τα Διαφορετικά Είδη Θάρρους

Μερικοί, έχοντας ισχυρότερη πίστη και ελπίδα, με το μυαλό τους πλήρως επικεντρωμένο στον Κύριο, προχώρησαν με θάρρος. Αυτό είναι «καλό θάρρος» (ανδρεία) με την έννοια ότι είναι δυνατό θάρρος, σωστό θάρρος. Θα μπορούσαμε να συνδέσουμε με το κείμενό μας τη σκέψη ότι η «ελπίδα μας στον ΚΥΡΙΟ» πρέπει να υποστηριχθεί και να γίνει δυνατή από ένα καλό θάρρος, ένα σωστό είδος θάρρους, ένα θεϊκό θάρρος.

Υπάρχει επίσης ένα θάρρος που γεννιέται από

την υπερηφάνεια, το οποίο θα έλεγε: «Μην υποχωρείτε. Μην αφήσετε κανέναν να σας ξεπεράσει». Στη μάχη, οι στρατιώτες μπορεί να ανταγωνίζονται μεταξύ τους, έχοντας την επιθυμία να κάνουν κάτι ιδιαίτερα εμφανές, το οποίο θα φέρει τα χειροκροτήματα του αρχηγού τους ή των συναδέλφων τους στρατιωτών. Χρειάζονται κάτι να τους εμπνεύσει - ίσως μια επιθυμία για φήμη - προκειμένου να τους δώσει θάρρος για να ρισκάρουν να χάσουν τη ζωή τους ή να αφαιρέσουν τη ζωή άλλων ανθρώπων. Αυτό είναι το είδος του θάρρους που φαινομενικά θα τους βοηθήσει να κερδίσουν τη νίκη στη μάχη τους, αν και θα ήταν ένα ανάξιο κίνητρο για να εμπνεύσουν θάρρος.

Ωστόσο, ένα θάρρος που πηγάζει από ορθές αρχές που βασίζεται στην πίστη και την εμπιστοσύνη στον Κύριο, δεν είναι θάρρος αλαζονείας ή καυχσιολογίας, αλλά ευγενές και ευάρεστο στον Θεό. Πηγάζει από την συνειδητοποίηση αυτού που υποσχέθηκε ο Θεός, ότι παρακολουθεί και επιθυμεί να είμαστε συγκληρονόμοι με τον Υιό του στη βασιλεία του. (Ρωμ. 8:17· Αποκ. 3:21) Μας δοκιμάζει διεξοδικά για να δει αν θα αποδειχθούμε πιστοί. Αυτό το θάρρος πρέπει πάντα να είναι για να κάνουμε τα πράγματα με σωστό τρόπο - τον τρόπο του Κυρίου.

Η Προτροπή Ισχύει σε Όλες τις Περιπτώσεις

Αυτή η προτροπή για κατάλληλο θάρρος μας επηρεάζει σε κάθε πτυχή της ζωής, είτε βρισκόμαστε σε μια κατάσταση είτε σε μια άλλη. Θα ίσχυε για κάποιον με κάποιο μέτρο δύναμης και επιρροής - ότι ένας τέτοιος άνθρωπος θα πρέπει να είναι αρκετά θαρραλέος ώστε να κάνει το σωστό - αυτό που θεωρείται ότι είναι το θέλημα του Κυρίου. Ένα τέτοιο θάρρος θα μας έλεγε: «Κάνε το καθήκον σου, όποιο κι αν είναι το θέλημα του Κυρίου για σένα. Έλπιζε στον Κύριο, ακόμα κι αν το κίνητρό σου θα

παρεξηγείται συχνά». Θα πρέπει να έχουμε το θάρρος να υπερασπιζόμαστε το σωστό, είτε η ανταμοιβή μας είναι σε αυτή τη ζωή είτε σε εκείνη τη ζωή που πρόκειται να έρθει. Θυμόμαστε τα λόγια του Κυρίου προς τον Ιησού του Ναυή στην αρχή της ηγεσίας του στο Ισραήλ: «Μόνον ίσχυε και ανδρίζου σφόδρα, διά να προσέχης να κάμνης κατά πάντα τον νόμον...μη εκκλίνης απ' αυτού δεξιά ή αριστερά.» —Ιησ. Ναυή 1:7

Η προτροπή να έχεις θάρρος ισχύει και για τον επιχειρηματία που είναι Χριστιανός. Οι κοσμικοί φίλοι μπορεί να πουν: «Θα αποτύχεις στην επιχείρησή σου. Δεν μπορείς να διαφημίσεις την επιχείρησή σου. Αν πεις την αλήθεια, οι άνθρωποι δεν θα σε πατρονάρουν. Θα πάνε σε ένα μέρος όπου θα τους πουν ένα σωρό ψέματα». Αν ο Χριστιανός ακολουθήσει μια τέτοια συμβουλή, μπορεί να κάνει μια μεγαλύτερη δουλειά, αλλά θα αποτύχει στο κύριο ζήτημα της ζωής—την ανάπτυξη και την άσκηση ενός δίκαιου χαρακτήρα.

Το ίδιο ισχύει και για όλους τους αφιερωμένους ανθρώπους του Κυρίου, ανεξάρτητα από την κατάσταση ή τη θέση τους σε αυτή τη ζωή. Ο καθένας πρέπει να υποστηρίζει τις σωστές αρχές και να μην είναι λιπόψυχος ή φοβισμένος να εκφράσει τον χριστιανικό χαρακτήρα εν λόγους και έργους.(Ιωάννης 3:21· Ιάκωβος 1:22,25). Όπου διακυβεύεται μια αρχή, θα πρέπει να πάρουμε τη θέση μας και να πούμε: «Η γνώμη μου είναι έτσι και έτσι, και θα είμαι υποχρεωμένος να διατηρήσω τη θέση μου. Θα αρκεστώ στο να κάνω αυτό που θεωρώ καθήκον μου, χωρίς να θέλω να εξαναγκάσω τους άλλους· αλλά θα είμαι πιστός στις αρχές που κατέληξα να πιστεύω». Έτσι, ακόμη και εκείνοι που θα σκέφτονταν διαφορετικά θα γνώριζαν ότι αυτός που τους μιλούσε έχει μια πεποίθηση και είχε θάρρος (ή παρρησία) να την εκφράσει με ειλικρίνεια και ειλικρίνεια. —Ρωμ. 12:17

Το Θάρρος Ανάλογα με την Πίστη

Υπάρχουν δοκιμασίες και δυσκολίες στη ζωή όλων των ακολούθων του Χριστού. Το σωστό είδος θάρρους βρίσκει την ευκαιρία να ασκηθεί σε κάθε ένα από τα παιδιά του Θεού. Αυτό είναι το είδος θάρρους που αναζητά ο Κύριος και είναι τέτοιο που πρέπει να βρίσκεται στους νικητές εν Χριστώ. Μόνο σε αυτούς θα δοθεί μια θέση στη βασιλεία των ουρανών. Ως εκ τούτου, το μάθημα του εδαφίου μας είναι: Να έχετε θάρρος (ανδρίζεσθε)· γιατί αυτός είναι ο τρόπος με τον οποίο θα δείξουμε την πίστη μας στον Κύριο. Όσοι ελπίζουν σε αυτόν και είναι πιστοί σε αυτόν θα είναι θαρραλέοι ανάλογα με την αφοσίωση και την πίστη τους. —Ματθ. 9:29

Αυτό το είδος θάρρους θα μας στηρίζει σε όλες τις περιστάσεις. Ο Κύριός μας, απευθυνόμενος στους μαθητές του σε μια περίπτωση είπε: «Θα σας σύρουν μπροστά σε ηγεμόνες και βασιλιάδες εξαιτίας μου... Μη μεριμνάτε πώς θα μιλήσετε ή τι θα πείτε, γιατί θα σας δοθεί εκείνη την ώρα τι θα πείτε». (Ματθ. 10:18,19) Εδώ η σκέψη φαίνεται να είναι: «Μη μεριμνάτε αν σας οδηγήσουν μπροστά σε εκείνους που έχουν εξουσία». Ο λαός του Κυρίου, όποιες και αν είναι οι περιστάσεις, θα έχει τέτοια πίστη και εμπιστοσύνη στον Θεό που θα συμπεριφέρεται με θάρρος, βασιζόμενος στη θεϊκή δύναμη σε όλες τις εμπειρίες της ζωής.

Ο τρόπος με τον οποίο ο Θεός θα μας δώσει στόμα και σοφία μπορεί να ποικίλλει ανάλογα με τις περιστάσεις. Μπορεί να γίνει με προτάσεις κάποιου άλλου· ίσως ακούγοντας την εμπειρία κάποιου άλλου· ή μπορεί να μας έρθει στο μυαλό ένα εδάφιο της Αγίας Γραφής που θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο. Η σκέψη είναι ότι η εμπιστοσύνη μας είναι πλήρως στον Κύριο και ότι δεν πρέπει να φοβόμαστε. —Εβρ. 13:6

Ο Κύριος απευθύνθηκε στα παραπάνω λόγια προς τους μαθητές Του—που ήταν αγράμματοι άνθρωποι. Το να οδηγηθούν ενώπιον «ηγεμόνων και βασιλιάδων» θα τους προκαλούσε φυσικά μεγάλη ανησυχία. Τι θα έπρεπε να πουν; Πώς θα μπορούσαν να απαντήσουν σε αυτούς τους ανθρώπους, σε αυτούς τους σπουδαίους, μορφωμένους ανθρώπους; Οι μαθητές ήταν πολύ ταπεινοί και συνειδητοποίησαν την άγνοιά τους, αλλά τους καθοδήγησε ο Κύριος. Η εκπαίδευση ήταν πολύ λιγότερο γενική τότε, σε σύγκριση με σήμερα. Σήμερα, σχεδόν όλοι είναι μορφωμένοι σε κάποιο βαθμό. Παρ' όλα αυτά, η διαβεβαίωση του Κυρίου θα εξακολουθούσε να ισχύει για εμάς τώρα, όπως ακριβώς ίσχυε και για τους μαθητές Του.

Αν βρισκόμαστε σε οποιαδήποτε δύσκολη θέση ή δυσκολία, πρέπει να θυμόμαστε ότι οι Γραφές μας διαβεβαιώνουν: «Άγγελος Κυρίου στρατοπεδεύει ολόγυρα από αυτούς που τον φοβούνται και τους ελευθερώνει». (Ψαλμός 34:7) Αυτή η σκέψη θα πρέπει να μας κάνει ήρεμους και συγκεντρωμένους στο μυαλό μας και να μας επιτρέπει να συμπεριφερόμαστε με θάρρος, γνωρίζοντας ότι βρισκόμαστε σε στενή σχέση μαζί του. Έτσι μπορούμε να έχουμε πλήρη εμπιστοσύνη στον Κύριο. Επιπλέον, θα συνειδητοποιήσουμε ότι δεν είμαστε αρκετά σοφοί για να κατανοήσουμε πλήρως ποιοι μπορεί να είναι οι σκοποί του Θεού σχετικά με εμάς σε κάθε εμπειρία. Επομένως, δεν γνωρίζουμε πώς μπορεί ο Κύριος να υπερισχύσει σε αυτό ή σε εκείνο το ζήτημα.

«Η Πίστη Μπορεί να Τον Εμπιστευτεί Ακλόνητα»

Οι πρώτοι μαθητές συλλογίζονταν καθώς σκέφτονταν τα πράγματα που ο Ιησούς είχε προβλέψει για τον εαυτό του. Με πεποίθηση, ο Πέτρος του είπε: «Εσύ είσαι ο Χριστός, ο Υιός του ζωντανού Θεού!»

(Ματθ. 16:16) Πρέπει να σκέφτηκαν: Πώς μπόρεσε ο Θεός να επιτρέψει να του συμβεί κάποιο κακό; Οι μαθητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι αυτά που είχε πει πρέπει να ήταν απλώς μεταφορικά σχήματα, όπως όταν τους είχε πει ότι έπρεπε να φάνε τη σάρκα του και να πιουν το αίμα του. (Ιωάννης 6:53-56) Έτσι τώρα, όταν είπε: «Ο Υιός του ανθρώπου πρόκειται...να σταυρωθεί», νόμιζαν ότι ήταν ένα από τα περίεργα λόγια του που δεν μπορούσαν να καταλάβουν. —Ματθ. 26:2

Γι' αυτό οι μαθητές ταραχτήκαν αρκετά, απορούσαν και εξεπλάγησαν, όταν ο Ιησούς συνελήφθη και οδηγήθηκε ενώπιον του Ιουδαϊκού Συνεδρίου, και αντί να χρησιμοποιήσει τις δυνάμεις και την ευγλωττία του, σιώπησε και επέτρεψε στον εαυτό του να αντικρουστεί και να συκοφαντηθεί. Τότε ο Δάσκαλός τους οδηγήθηκε ενώπιον του Πιλάτου. Τώρα, σκέφτηκαν οι μαθητές, ο Ιησούς σίγουρα δεν θα διστάσει ενώπιον του Ρωμαίου κυβερνήτη! Εξ ου και η έκπληξη και η κατάπληξη των μαθητών ξανά όταν τα πράγματα εξελίχθηκαν τόσο αντίθετα από αυτά που περίμεναν. Ωστόσο, μια τέτοια πορεία από την πλευρά του Κυρίου μας ήταν απαραίτητη στο σχέδιο του Ουράνιου Πατέρα, όχι μόνο για τον Ιησού, ώστε να υποφέρει και στη συνέχεια να εισέλθει στη δόξα του, αλλά απαραίτητη και για τον κόσμο, επειδή το τίμημα της λύτρωσης, μια τέλεια ανθρώπινη ζωή, πρέπει να παρασχεθεί ως «αντίλυτρον για όλους». —Α' Τιμ. 2:5,6· Α' Κορ. 15:22· Ρωμ. 5:18

Ο Θεός δήλωσε ότι ο λαός Του δεν θα προστατεύεται ιδιαίτερα επίγεια. Αν στη σοφία Του είναι καλύτερο με οποιονδήποτε τρόπο να μας συντρίψει και να μας ντροπιάσει, όπως έκανε με τον Κύριό μας, πρέπει να έχουμε θάρρος. Θα ενδυναμώσει τις καρδιές μας, επειδή εμπιστευόμαστε σε Αυτόν και έχουμε εμπιστοσύνη στην υπερίσχυσή Του επί των εμπειριών μας. Γνωρίζουμε

ότι είναι πολύ σοφός για να σφάλλει, και ότι πρέπει να υπάρχει ένα κίνητρο, ένας λόγος για την άδεια για να μας γίνει αυτό, όποια κι αν είναι αυτή. Γνωρίζουμε με βεβαιότητα ότι οι άγιοι είναι πολύτιμοι στα μάτια του Κυρίου και είναι σαν την κόρη του οφθαλμού Του. — Ψαλμός 17:8· Ζαχ. 2:8

Όποια και αν είναι η έκβαση οποιουδήποτε ζητήματος για εμάς, πρέπει να το δεχτούμε ως από τον Κύριο, είτε είμαστε σε θέση να διακρίνουμε τον λόγο γι' αυτό είτε όχι. Πρέπει να έχουμε πίστη και ελπίδα, ακόμα κι αν ο δρόμος είναι δύσκολος, και ακόμα κι αν τα πράγματα μπορεί να φαίνονται εντελώς αντίστροφα από αυτά που περιμέναμε. «Πρόσμενε τον Κύριον· ανδρίζου, και ας κραταιωθή η καρδιά σου· και πρόσμενε τον Κύριον.» — Ψαλμός 27:14 ■
